

Ammatillisista perustutkinnoista työelämään – Arviointi työllistymisen tukemisesta sekä urasuunnittelu- ja työelämävalmiuksista

7.3 Amatillisen perustutkinnon suorittaneet

Amatillisen perustutkinnon suorittaneilta kysyttiin avoimella kysymyksellä, mitä he olisivat kaivanneet lisää opinnoissaan tai mitä olisi voitu tehdä toisin, jotta he olisivat oppineet paremmin työelämään ja työllistymiseen liittyviä taitoja.

Kysymykseen vastasi 2 321 vastaajaa. Vastauksista 538 jätettiin analyysin ulkopuolelle. Näissä vastauksissa ei joko vastattu esitettyyn kysymykseen, vastaaja totesi olevansa tyytyväinen saamaansa koulukseen tai ei osannut määritellä mitä olisi toivonut tehtävän toisin. Näin ollen analyysiin mukaan otettujen vastausten kokonaismääräksi muodostui 1 783. Osassa vastauksista mainittiin useampi kehittämisen kohde. Yhteensä mainintoja oli 2 217 ja ne luokiteltiin taulukon 21 mukaisesti.

TAULUKKO 21. Mitä ammatillisen perustutkinnon suorittaneet olisivat kaivanneet lisää opinnoissaan tai mitä olisi voitu tehdä toisin, jotta he olisivat oppineet paremmin työelämään ja työllistymiseen liittyviä taitoja

Kehittämiskohde	Osuus maininnoista (%)	Mainintojen määrä (n)
<p>Opetuksen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opetuksen laadun parantaminen • Koulutuksen tuottama ammatillinen osaaminen vahvemmaksi • Enemmän käytännön harjoittelua oppilaitoksessa • Enemmän yrittäjyysopintoja • Enemmän lähiopetusta • Vaativampia opintoja 	53,5	1 186
<p>Työelämään siirtymisen tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työnhakuvalmennusta • Tietoa työpaikoista, joihin kyseisellä tutkinnolla voi työllistyä • Tietoa työelämän pelisäännöistä • Työelämätaitojen opetusta 	15,2	337
<p>Yksilöllisten opintopolkujen mahdollistaminen ja opintojen aikainen ohjaus ja tuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aidosti yksilöllisten opintopolkujen mahdollistaminen • Enemmän ohjausta ja tukea oppilaitoksen henkilöstöltä. 	10,1	224
<p>Työelämässä oppimisen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enemmän työelämässä oppimista • Työelämässä oppimisen laadun parantaminen • Työelämässä oppimista ja/tai näyttöjä erilaisissa työpaikoissa (koskee erityisesti oppisopimusopiskelijoita) • Oppilaitokselta enemmän tukea työelämässä oppimisen paikan etsintään 	8,5	189
<p>Tiiviimpi työelämäyhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työelämän edustajien vierailuja oppilaitokseen • Vierailuja työpaikoille • Verkostoitumismahdollisuuksia 	5,7	126

Elämänhallinnan taitojen opetus	1,6	36
Tietoa jatko-opintomahdollisuuksista	1,4	30
Muut	2,1	46
Yhteensä	100,0	2 217

Yleisimmin tutkinnon suorittaneiden kehittämisen kohteet koskivat **opetusta**. Vastauksissa nousi esiin erityisesti opetuksen laatu sekä toive ammatillisen osaamisen vahvistamiseen. Vastaajat olivat muun muassa tyytymättömiä heitä opettaneen henkilöstön osaamiseen ja motivaatioon opetustyötä kohtaan. Vastaajat toivoivat, että opinnoissa olisi opittu tiettyjä ammattispesifejä taitoja tai yleisesti paremmin alalla tarvittavia ammatillisia perustaitoja.

- *Ammattimaisempaa opetusta, jossa olisi opittu yhdessä tärkeämpiä työelämätaitoja nimenomaan tieto- ja viestintätekniikan alalle. Nyt opiskelu oli pääasiassa itseopiskelua ja tuntui, ettei saanut kunnan apuja opiskeluun.*
- *Ammattitaitoisemmat opettajat tai edes enemmän opettajia jotta olisi voitu pitää kaikki kurssit suunnitellusti*
- *Ammattiaineiden opetusta pitäisi olla enemmän ja yleissivistäviä vähemmän. Opetuksen tulisi olla myös huomattavasti vaativampaa ja tuottaa osaavampia valmistuneita.*

Vastaajat myös toivoivat, että opinnot olisivat sisältäneet enemmän käytännön harjoittelua oppilaitoksessa. Useissa vastauksissa toivottiin myös enemmän yrittäjyysopintoja, tasoltaan vaativampaa opetusta ja enemmän lähiopetusta.

- *Enemmän ajamista. Varsinaisen ajokokemuksen etenkin kuorman kanssa sai vasta töissä mikä välillä vaikeutti tekemistä melko paljon*
- *Ehkä vielä enemmän käytännön harjoitteita. Jos harjoittelee x asian kerran, ei sitä voi muistaa. Jännittäisi tänä päivänä lähteä katetroimaan, kun kerran sen nukelle tehnyt kolme vuotta sitten...*
- *[...] Myös olisin kaivannut enemmän yrittäjyyteen liittyviä tietoja, kuten millaista on olla oikeasti yrittäjänä suomessa. Sekä vähän enemmän tieto millaista on olla yrittäjänä erillisissä toimialoissa.*
- *En tykännyt siitä, kuinka suurin osa tehtävistä oli etänä. Opin paremmin läsnä. Olisin myös kaivannut kotitehtäviä*

Työelämään siirtymisen tukeminen nousi myös esiin valmistuneiden opiskelijoiden vastauksissa. Erityisesti vastaajat olisivat toivoneet työnhakuvalmennusta ja tietoa siitä, minkälaisiin töihin heidän suorittamallaan tutkinnolla voi työllistyä. Lisäksi vastaajat olisivat kaivanneet tietoa työelämän pelisäännöistä, kuten työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista ja työelämätaitojen opetusta.

- *Ammatillisessa koulutuksessa olisi voinut olla enemmän työn hakuun liittyviä asioita. Sillä koulun jälkeen jäi yksin työn & opiskelu paikkojen hakemisen suhteen.*
- *[...] Työnhaku vasta valmistuneena ja minkälaiseen työhön soveltuu olisivat olleet tärkeitä teemoja. Mistä löytyy itseopiskelumateriaalia, kuinka hakea lisätutkinnonosiin ja mitä hiljaisia sääntöjä työelämässä on.*
- *Itselleni oli kaikki selvää, mutta oma-aloitteisuutta olisi voitu painottaa enemmän. Aloitteellisuudella ja omien näkemysten esiin tuomisella olen päässyt pitkälle.*

Myös **yksilölliset opintopolut ja vastaajien opintojen aikana saama tuki ja ohjaus** nousivat esiin vastauksissa. Lähes puolet maininnoista koski yksilöllisiä opintopolkuja. Osa vastaajista toivoi, että olisivat voineet opiskella nopeammin. Toisaalta erityisesti aikuisina opiskelleet nostivat esiin, että heidän osaamisensa kehittymisen kannalta pidempi opiskeluaika olisi ollut hyödyllinen.

- *Aikuisopiskelijana turhia kursseja tuli käytyä ihan liikaa. Koulutukseni olisi voinut olla puolet lyhyempi jos olisi karsinut turhat kurssit pois.*
- *Aikaa ja rauhaa oppimiseen, yksilön tarpeiden huomiointi mahdollisuuksien mukaan*

Lähes yhtä suuri osa maininnoista koski vastaajien opintojensa aikana saamaa ohjausta ja tukea. Vastaajat olisivat toivoneet saavansa opintoihinsa enemmän ohjausta ja tukea opetus- ja ohjaushenkilöstöltä.

- *Ehkä opiskelutyökaluja, tukipalvelua, olisin oppinut enemmän minulle sopivammalla oppimistavalla.*
- *Enemmän ehkä ohjausta ja tukea oppilaitoksen suunnalta.*

Työelämässä oppimisen osalta vastaajat olisivat toivoneet erityisesti enemmän työelämässä oppimista. Vastaajat myös nostivat esiin, että työelämässä oppimisen laadussa, kuten ohjauksessa, oli ollut puutteita. Vastaajat myös toivoivat, että olisivat voineet olla työelämässä oppimisen jaksoilla tai tehdä näyttöjä erilaisissa työpaikoissa. Erityisesti tämä nousi esiin oppisopimuksella opiskelleiden vastauksissa. Vastaajat myös olisivat toivoneet saavansa oppilaitoksesta tukea työelämässä oppimisen paikan etsintään.

- *Harjoitteluja oikeissa työpaikoissa pitäisi olla enemmän ja harjoitteluja pitäisi olla erilaisissa paikoissa jotta näkee alaa eri näkökulmista*
- *Joskus työssäoppimisjaksoilla oppilaan ohjaukseen ei oltu panostettu, vaan oppilasta käytettiin häikäilemättä ilmaisena työvoimana ja hän itse sai pärjätä taidoillaan. Ohjaajalla ei ollut aikaa tutustua oppilaan opintoihin tai aikaa ohjata.*
- *Eventuellt att göra yrkesproven i olika enheter och för olika arbetsgivare för att inse de stora skillnaderna mellan daghem.*
- *Apua työssäoppimispaikan löytämiseen ja kontakteihin. Sain näytöt hoidettua koululla, koska en löytänyt työssäoppimispaikkaa. Jos ei pääse edes sillä tavoin firmoihin sisään, niin miten sitten töihin?*

Vastauksissa nousi esiin myös toive **tiivimmästä työelämäyhteistyöstä**, kuten työelämän edustajien vierailuista oppilaitokseen ja opiskelijoiden vierailuista työpaikoille sekä erilaisista verkostoitumismahdollisuuksista.

- *Ehkä joitain ihmisiä yrityksistä olisi voinut olla mukana kertomassa yrityselämän tarpeista yms.*
- *Enemmän koulun ja yrittäjien välistä yhteistyötä.*
- *Ehkä enemmän mahdollisuuksia verkostoitua opintojen aikana*

Osassa vastauksista kaivattiin koulutukseen myös **enemmän resursseja, elämänhallinnan taitojen opetusta ja tietoa jatko-opintomahdollisuuksista**.

- *Enemmän henkilökuntaa kouluun, jotta oppilaat voisivat saada tarvittavaa opetusta ja tukea.*
- *Kuljetus alalla koulun materiaalit ja vehkeet on niin sanotusti kuin lasten leluja verrattuna työelämään. Työelämässä piti opetella kaikki uudestaan kun koulun ajoneuvot ja varasto harjoitukset ei vastannut ollenkaan raakaa työmaailmaa*
- *Lisää omasta hyvinvoinnista huolehtimisen taitoja, henkisen hyvinvoinnin korostamista.*
- *Enemmän ohjausta jatkokoulutukseen ja sellainen käsitys vahvemaksi että jatkokoulutukseen pääsy on mahdollista. Ymmärrettävä selitys siitä minne omilla vahvuuksilla kannattaa hakea, kaikki tulevaisuuden ohjaus. Omat luokanvalvojat loistavia, muuten koen että opetuspisteessä hajanainen laatu opastaa.*

Muissa vastauksissa toivottiin muun muassa kovempia sisäänpääsykriteerejä ja kovempaa kuria.